

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนศึกษาศรี
หมู่บ้านไม้ตะเคียน ตำบลตะเคียนปม กิ่งอำเภอทุ่งหัวช้าง
จังหวัดลำพูน

ชื่อผู้เขียน : นายนพพร นิลณรงค์

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต : สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ :

ผศ.ดร. ชูเกียรติ ลิสุวรรณ ประธานกรรมการ

ผศ.ดร. ดุสิต ดวงสา กรรมการ

ผศ. ยงยุทธ เปลี่ยนผดุง กรรมการ

อาจารย์ วิสุทธิ์ วานิช กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มุ่งที่จะศึกษา ลักษณะของการมีส่วนร่วมของประชาชน
ในการพัฒนาชุมชน ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน และ
ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน

วิธีการในการศึกษา ใช้การสังเกตการสัมภาษณ์ทั้งแบบมีโครงสร้าง และไม่มี
โครงสร้างในพื้นที่หมู่บ้านชนบท 1 หมู่บ้านคือ บ้านไม้ตะเคียนหมู่ที่ 2 ตำบลตะเคียนปม
กิ่งอำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือ สมาชิกที่ เข้าร่วมกิจกรรมและ
ประชาชนในหมู่บ้านที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมซึ่งเป็นกลุ่มผู้ให้ ข้อมูลสำคัญ (Key Informant)

ผลการศึกษาพบว่า

1. ลักษณะของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนามี 3 ลักษณะ คือ ก)
การมีส่วนร่วมโดยตรงในกิจกรรมหรือโครงการที่เป็นกิจกรรมภายในที่เกี่ยวข้องกับการ
แก้ปัญหาภายในที่คนในชุมชนร่วมกันคิดขึ้น ข) การมีส่วนร่วมเข้าร่วมโดยอ้อม ในกิจกรรม
ที่เป็นทางการ หรือกิจกรรมที่มาจากภายนอกชุมชนที่ชาวบ้านประเมินว่า ตนเองมีอำนาจ

การควบคุมและตัดสินใจน้อยและ ค) ลักษณะอีกประการหนึ่ง ของการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา ชุมชนคือเป็นการเข้าร่วมโดยมีกลุ่ม แกนกลางและวงแหวนรอบนอก (Core and Periphery) ที่ผัดเปลี่ยนกันเข้ามาร่วมคิดและลงมือทำตามความสนใจในปัญหาที่เกิดขึ้น การมีส่วนร่วมใน ลักษณะโดยตรงจะมีมากในกิจกรรมที่เป็นกิจกรรมภายในชุมชน การมีส่วนร่วมโดยอ้อมจะมีมากใน กิจกรรมที่เป็นกิจกรรมที่จะต้อง ทำร่วมกับองค์กรภายนอก และส่วนราชการแต่การร่วมมากที่สุดเป็นลักษณะผ่านกลุ่มแกนกลาง ที่สนใจในปัญหาของหมู่บ้าน

2. ระดับการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนจะมีมากและทุกขั้นตอนเมื่อกิจกรรมหรือโครงการ เป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นเพื่อแก้ปัญหาภายในของชุมชนที่สมาชิกประเมินแล้วว่า สามารถเข้าไปควบคุมและตัดสินใจได้ การมีส่วนร่วมจะน้อยและเข้าร่วมบางขั้นตอนเมื่อโครงการหรือกิจกรรมนั้นเป็นกิจกรรมที่คิดขึ้นจากภายนอกชุมชนและประเมินแล้วเห็นว่า ไม่สามารถเข้าไปควบคุมและตัดสินใจได้

3. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนพบว่ามีปัจจัย เศรษฐกิจการเมืองและสังคมวัฒนธรรมที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนทั้งนี้ซึ่ง ลักษณะของโครงการหรือกิจกรรมที่จะเข้าร่วมในขณะนั้นซึ่งปัจจัยต่างๆดังกล่าว ทั้งนี้ปัจจัย สังคมและวัฒนธรรมมีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนมากที่สุด

Thesis Title People Participation in Community Development ;
A Case Study of Maitakian Village, Takianpom
Sub-district, Thung Hua Chang Branch District,
Lamphun Province

Author Mr.Nopporn Neilnarong

M.Ed. Nonformal Education

Examining Committee

Assist.Prof.Dr. Chukiat Leesuwan Chairman

Assist.Prof.Dr. Dusit Duongsaa Member

Assist.Prof. Yongyudh Plianpadung Member

Lecturer. Visuthi Vanich Member

Abstract

This study investigated characteristics of people participation in community development, levels of participation and factors which influenced people in community development. This study used structured and unstructured interviews for obtaining data in one rural village : Maitakian Village, Takianpom Sub-district, Thung Hua Chang Branch District, Lamphun Province. The target subjects were key members who participated in development activities and other villagers who did not participate in any activities.

The findings indicated that:

1. Characteristics of people participation in development activities were as follows: a) direct participation in any project or

activity of which, its nature was to solve a village problems where people mutually thought of; b) indirect participation in an official project or activity introduced from outside a community, it was evaluated by people that they had little control and a decision making power; c) lastly, it was characterised by a participation which consisted of a core and periphery organizations which people took turn to think and took actions in accordance with a particular problem. A direct participation was mostly practiced in an activity which was created inside a community and an indirect one was concerning outside development agencies including an official one. The most active participation was practiced through a work of periphery organizations in the interest of a village.

2. The level of people participation was emphatically focused in every steps if an activity for particular project was created in solving village problems, where people could control and make a decision. The participation was less only in a certain level if an activity was generated from outside and people felt that they could not control and make a decision.

3. Factors which had the impact on the community development were in terms of economic, political, cultural and social that affected characteristics of a particular project or activity. Obviously, social and cultural factors were the most influential factors in people participation.